

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра економіки та фінансів підприємства

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою
(протокол № 02 від 02.02.2021 р.)

А. А. Мазаракі

ЕКОНОМІКА ТОРГІВЛІ
ECONOMICS OF TRADE

РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE

освітній ступінь	бакалавр	/	bachelor
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/	Social and behavioral sciences
спеціальність	053 Психологія	/	Psychology
спеціалізація	Практична психологія	/	Practical psychology

Київ 2020

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автори: І.В. Височин, доктор економічних наук, професор;
І.М. Вавдійчик, кандидат економічних наук, доцент;
Т.В. Жук, кандидат економічних наук, старший викладач.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри економіки та фінансів підприємства 18 січня 2021 р., протокол №11.

Рецензенти: Блакита Г.В., доктор економічних наук, професор;
Суярко Л.В., директор ТОВ «ЛАССІ».

**ЕКОНОМІКА ТОРГІВЛІ /
ECONOMY OF TRADE**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	бакалавр	/	bachelor
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/	Social and Behavioral Sciences
спеціальність	053 Психологія	/	Psychology
спеціалізація	Практична психологія	/	Practical psychology

РОЗДІЛ 1. Структура дисципліни та розподіл годин за темами (тематичний план)

Назва теми	Кількість годин					Форми контролю
	Всього год./кредитів	Лекції	Семинарські заняття	Практичні заняття/Модульний контроль	Самостійна робота студентів	
Тема 1. Торгівля у сфері товарного обігу. Поняття торговельної діяльності та суб'єкти її здійснення.	16	4	2		10	УД, КТ
Тема 2. Товарний ринок як сфера функціонування суб'єктів торговельної діяльності	14	2	2		10	УД, ІРС, КТ
Тема 3. Економічна характеристика роздрібно́ї торгівлі	14	2	2		10	УД, ІРС, КТ
Тема 4. Економічна характеристика оптової торгівлі	12	2	2		10	УД, КТ
Тема 5. Товарооборот як основний результативний показник функціонування торгівлі	18	4		4	10	РЗ/К, КТ
Тема 6. Товарні ресурси в торгівлі.	18	4		4	10	РЗ/К, КТ
Тема 7. Трудові ресурси та оплата праці в торгівлі.	16	4		4	10	РЗ/К, КТ
Тема 8. Майнові ресурси торгівлі	18	6		4	10	РЗ/К, КТ
Тема 9. Фінансові ресурси в торгівлі	16	4		4	10	РЗ/К, КТ
Тема 10. Фінансові результати в торгівлі	20	6		4	10	РЗ/К, КТ
Тема 11. Ефективність та конкурентоспроможність в торгівлі.	18	4		4	10	РЗ/К, КТ, МК
РАЗОМ за семестр	180/6	42	8	28	110	
Підсумковий контроль						Екзамен

УД - усна дискусія; РЗ/К - розв'язок задач/кейсів; КТ – комп'ютерне тестування; КР – контрольна робота; ІРС – індивідуальна робота студентів; МК – модульний контроль.

**Розділ 2. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ,
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час студента, год
1	2	3
<p><i>Знати:</i> Сутність торгівлі та її роль у забезпеченні суспільного розвитку. Організаційно-правові особливості функціонування різних видів суб'єктів торговельної діяльності.</p> <p><i>Вміти:</i> Здійснювати пошук та систематизувати інформацію щодо основних макроекономічних показників розвитку торгівлі.</p>	<p>Тема 1. Торгівля у сфері товарного обігу. Поняття торговельної діяльності та суб'єкти її здійснення Лекція 1. Торгівля у сфері товарного обігу. Поняття торговельної діяльності та суб'єкти її здійснення План лекції: 1. Місце і роль торгівлі в економічному житті суспільства. Торгівля як галузь національної економіки та вид економічної діяльності. 2. Сутність та соціально-економічний зміст торговельної діяльності. 3. Сучасні тенденції і перспективи розвитку торгівлі в Україні та світі. 4. Державне регулювання торговельної діяльності.</p> <p>Лекція 2. Типологія суб'єктів торговельної діяльності. Підприємство торгівлі як основний суб'єкт здійснення торговельної діяльності План лекції: 1. Типологія суб'єктів торговельної діяльності за різними класифікаційними ознаками. 2. Підприємство торгівлі як суб'єкт ринкових відносин, функціонально-правовий статус його діяльності. Види підприємств торгівлі. 3. Характеристика основних кількісних параметрів розвитку суб'єктів торговельної діяльності в Україні.</p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p>

1	2	3
	<p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2. Додатковий: 3, 7, 8, 11, 12, 17, 19, 21, 22, 28. Інтернет-ресурси: 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36.</p>	
	<p><i>Самостійна робота студентів.</i></p> <p>Самостійне опрацювання теми на основі вивчення основних джерел літератури та електронних матеріалів, які надаються викладачем.</p> <p>Підготовка до семінарського заняття з теми передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вивчення змісту основних понять, які використовуються у сфері торгівлі (джерело 17); - розроблення, за даними офіційних сайтів Державної служби статистики України та Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, аналітичної записки щодо динаміки основних показників розвитку торгівлі в Україні (джерела 34, 35); - підготовку до дискусії «Сучасні тенденції і перспективні напрями розвитку торгівлі в Україні та світі» (джерела 30, 32, 33); - підготовку до тестування з теми 1. 	10
	<p><i>Семінарське заняття 1. Сучасні тенденції та перспективи розвитку торгівлі в Україні та світі.</i></p> <p>З метою поглибленого вивчення ролі торгівлі у забезпеченні суспільного розвитку передбачено участь у дискусії щодо виявлення сучасних тенденцій і визначення перспективних напрямів розвитку торгівлі в Україні та світі.</p> <p>Тестування з теми 1 на платформі дистанційного навчання КНТЕУ у системі Moodle (режим доступу: ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=110)</p>	2

1	2	3
<p><i>Знати:</i> Сутність товарного ринку та особливості функціонування його окремих видів. Теоретичні засади формування споживчого попиту та пропозиції, методичні підходи до їх аналізу і прогнозування.</p> <p><i>Вміти:</i> Аналізувати макроекономічні умови та виявляти тенденції розвитку товарного ринку.</p>	<p>Тема 2. Товарний ринок як сфера функціонування суб'єктів торговельної діяльності Лекція 3. Товарний ринок як сфера функціонування суб'єктів торговельної діяльності План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Товарний ринок та особливості його розвитку в сучасних умовах. Види товарних ринків. 2. Складові середовища функціонування товарного ринку. 3. Товарна пропозиція як джерело формування товарних ресурсів суб'єктів торговельної діяльності. 4. Споживчий попит: механізм формування та врахування у діяльності суб'єктів господарювання. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2. Додатковий: 3, 9, 27. Інтернет-ресурси: 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36.</p>	2
	<p><i>Самостійна робота студентів.</i></p> <p>Самостійне опрацювання теми на основі вивчення основних джерел літератури та електронних матеріалів, які надаються викладачем.</p> <p>Підготовка до семінарського заняття з теми передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поглиблення та систематизацію знань щодо особливостей функціонування ринку товарів повсякденного попиту (FMCG) на основі опрацювання рекомендованої літератури (джерело 27). - Виконання індивідуального завдання «Дослідження ринку споживчих товарів», яке включає наступні етапи роботи: 	10

1	2	3
	<p>1. Вибір ринку конкретного споживчого товару для подальшого проведення його дослідження.</p> <p>2. Оцінка основних параметрів, які характеризують ринкову ситуацію: динаміка обсягів виробництва, динаміка обсягів імпорту, присутні основні вітчизняні та зарубіжні торгові марки, динаміка цін, динаміка обсягу реалізації тощо. Для виконання даного етапу роботи використовується інформація джерел 34, 35.</p> <p>3. Складання аналітичної записки за результатами проведених розрахунків. Побудова графіків та діаграм для наочної ілюстрації зроблених висновків.</p> <p>- Підготовку до тестування з теми 2.</p>	
	<p><i>Семінарське заняття 2. Тенденції та перспективи розвитку товарного ринку в Україні.</i></p> <p>З метою поглибленого вивчення товарного ринку як сфери функціонування суб'єктів торговельної діяльності передбачено участь у дискусії щодо стану та перспектив розвитку окремих ринків споживчих товарів в Україні.</p> <p>Тестування з теми 2 на платформі дистанційного навчання КНТЕУ у системі Moodle (режим доступу: ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=110).</p>	2
<p><i>Знати:</i></p> <p>Сутність та функції роздрібної торгівлі, показники оцінки стану її розвитку та соціально-економічної ефективності.</p>	<p>Тема 3. Економічна характеристика роздрібної торгівлі</p> <p><i>Лекція 4. Економічна характеристика роздрібної торгівлі</i></p> <p>План лекції</p> <p>1. Сутність, значення та функції роздрібної торгівлі. Основні форми роздрібної торгівлі.</p> <p>2. Показники, що характеризують стан розвитку роздрібної торгівлі. Методичні підходи до оцінювання економічної та соціальної ефективності здійснення роздрібної торгівлі.</p> <p>3. Ключові тренди розвитку роздрібної торгівлі: Україна та світ.</p>	2

1	2	3
<p><i>Вміти:</i> Аналізувати основні індикатори розвитку роздрібною торгівлі.</p>	<p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2. Додатковий: 3, 6, 7, 12, 13, 17, 19, 23, 25, 28, 29. Інтернет-ресурси: 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36.</p>	
	<p><i>Самостійна робота студентів.</i></p> <p>Самостійне опрацювання теми на основі вивчення основних джерел літератури та електронних матеріалів, які надаються викладачем.</p> <p>Підготовка до семінарського заняття з теми передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поглиблення та систематизацію знань щодо особливостей функціонування підприємницьких мереж у торгівлі на основі опрацювання матеріалів рекомендованої літератури (джерело 19). - Виконання індивідуального завдання «Оцінка стану розвитку торговельних мереж: вітчизняна практика та зарубіжний досвід», яке включає наступні етапи роботи: <ol style="list-style-type: none"> 1. На основі опрацювання відкритих джерел інформації (сайти органів державної влади, сайти консалтингових компаній, рейтингових агентств, профільні журнали, аналізи ринку тощо) проаналізувати загальні тренди розвитку торговельних мереж в Україні та світі. 2. На основі використання відкритих джерел інформації (офіційний сайт компанії, фінансова звітність, інвестиційні меморандуми, річні звіти тощо) проаналізувати основні параметри діяльності конкретної торговельної мережі в Україні (кількість магазинів загальна і в регіональному розрізі; місце у загальному рейтингу торговельних мереж; товарні групи; обсяги діяльності; рентабельність діяльності; чисельність персоналу; частка ринку). Назвати інновації, що використовуються в мережі. Сформулювати сильні та слабкі сторони діяльності торговельної мережі, визначити стратегічні цілі її розвитку. 	10

1	2	3
	<p>Для виконання даного етапу роботи використовується інформація джерел 30, 32, 33.</p> <p>3. Складання аналітичної записки за результатами проведеного порівняння. Побудова графіків та діаграм для наочної ілюстрації зроблених висновків.</p> <p>- Підготовку до тестування з теми 3.</p>	
	<p><i>Семінарське заняття 3. Тенденції, проблеми та перспективи розвитку роздрібно́ї торгівлі в Україні.</i></p> <p>З метою поглибленого вивчення стану розвитку роздрібно́ї торгівлі в Україні передбачено обговорення наступних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні світові тенденції розвитку мережевої торгівлі. 2. <i>Участь у дискусії щодо визначення проблем та перспективних напрямів розвитку торговельних мереж в Україні.</i> <p>Тестування з теми 3 на платформі дистанційного навчання КНТЕУ у системі Moodle (режим доступу: ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=110).</p>	2
<p><i>Знати:</i></p> <p>Сутність та функції оптової торгівлі, особливості функціонування окремих типів оптових посередників, показники оцінки ефективності здійснення оптової торгівлі.</p>	<p>Тема 4. Економічна характеристика оптової торгівлі</p> <p><i>Лекція 5. Економічна характеристика оптової торгівлі</i></p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, значення та функції оптової торгівлі. 2. Економічні засади функціонування окремих типів оптових посередників. 3. Методика оцінки доцільності (економічної ефективності) участі посередників в каналі товароруку. 4. Ключові тренди у розвитку оптової торгівлі. <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2.</p>	2

1	2	3
<p><i>Вміти:</i> Аналізувати основні індикатори розвитку оптової торгівлі.</p>	<p>Додатковий: 3, 5, 7, 12, 17, 28. Інтернет-ресурси: 31, 34, 35, 36, 37.</p> <p><i>Самостійна робота студентів.</i> Самостійне опрацювання теми на основі вивчення основних джерел літератури та електронних матеріалів, які надаються викладачем. <i>Список рекомендованих джерел:</i> 1, 2, 3, 5, 30, 34, 37. Тестування з теми 4 на платформі дистанційного навчання КНТЕУ у системі Moodle (режим доступу: ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=110).</p> <p><i>Семінарське заняття 4. Тенденції, проблеми та перспективи розвитку оптової торгівлі в Україні.</i> З метою поглибленого вивчення стану розвитку оптової торгівлі в Україні передбачено участь у дискусії щодо визначення перспективних напрямів розвитку оптової торгівлі України. Тестування з теми 4 на платформі дистанційного навчання КНТЕУ у системі Moodle (режим доступу: ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=110).</p>	<p></p> <p>10</p> <p>2</p>
<p><i>Знати:</i> Сутність та соціально-економічне значення товарообороту, як основного результативного показника підприємства торгівлі. Методичні засади аналізу та планування товарообороту в</p>	<p>Тема 5. Товарооборот як основний результативний показник торговельної діяльності Лекція 6. Товарооборот як економічна категорія та економічний показник План лекції: 1. Сутність та соціально-економічне значення товарообороту. Товарооборот як економічний показник діяльності підприємства торгівлі. 2. Основні форми та види товарообороту підприємства торгівлі. 3. Чинники, що визначають обсяги, структуру та перспективи розвитку товарообороту підприємства торгівлі. 4. Формати online та offline торгівлі як фактори розвитку товарообороту.</p>	<p>2</p>

1	2	3
<p>сучасних умовах ведення торговельного бізнесу.</p> <p><i>Вміти:</i> Здійснювати аналіз та планування товарообороту підприємства торгівлі з метою забезпечення досягнення стратегічних цілей його економічного розвитку.</p>	<p>Лекція 7. Товарооборот підприємства торгівлі як об'єкт управління</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Управління товарооборотом підприємства торгівлі: поняття, мета та завдання. 2. Методичний інструментарій та порядок проведення аналізу обсягу та структури товарообороту підприємства торгівлі. 3. Розробка плану товарообороту (плану продаж), його місце в корпоративній стратегії підприємства торгівлі. 4. Методичні засади розробки асортиментної політики підприємства торгівлі. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2. Додатковий: 3, 4, 5, 7, 10, 16, 18, 29. Інтернет-ресурси: 30, 32, 33, 34, 35.</p>	2
	<p><i>Самостійна робота студентів.</i></p> <p>Самостійне опрацювання теми на основі вивчення основних джерел літератури та електронних матеріалів, які надаються викладачем.</p> <p>Підготовка до практичного заняття з теми передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поглиблення та систематизацію знань щодо методики аналізу товарообороту підприємств торгівлі на основі опрацювання матеріалів рекомендованої літератури (джерело 4, стор.196-244). - Поглиблення та систематизацію знань щодо методики планування товарообороту підприємств торгівлі на основі опрацювання матеріалів рекомендованої літератури (джерело 4, стор.313-352). - Підготовку до тестування з теми 5. 	10

1	2	3
	<p>Практичне заняття 1. Планування загального обсягу товарообороту підприємства торгівлі.</p> <p>Вирішення практичних завдань (кейсів):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розрахунок необхідного та можливого товарообороту підприємства торгівлі. 2. Розрахунок планового товарообороту по підприємству на основі економіко-статистичних методів (1). 3. Розрахунок планового товарообороту по підприємству на основі економіко-статистичних методів (2) <p>(Джерело 10, стор. 19-21, 26-30).</p>	2
	<p>Практичне заняття 2. Планування асортиментної структури товарообороту підприємства торгівлі.</p> <p>Вирішення практичних завдань (кейсів):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розрахунок планового обсягу товарообороту за товарною групою «А» на основі економіко-статистичних методів. 2. Обґрунтування оптимальної структури товарообороту за різними критеріями. 	2

1	2	3
	<p>(Джерело 10, стор. 30-33).</p> <p>Тестування з теми 5 на платформі дистанційного навчання КНТЕУ у системі Moodle (режим доступу: ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=110).</p>	
<p><i>Знати:</i> Сутність та роль товарних ресурсів та товарного забезпечення в торговельній діяльності.</p> <p>Основні види та форми товарного забезпечення. Методику аналізу та планування товарних запасів в торгівлі.</p> <p><i>Вміти:</i></p> <p>Обирати постачальників товарних ресурсів з позиції економічної доцільності.</p> <p>Здійснювати аналіз та планування закупівель товарів та товарних запасів на підприємстві торгівлі.</p>	<p>Тема 6. Товарні ресурси в торгівлі</p> <p>Лекція 8. Товарні ресурси та товарне забезпечення торговельної діяльності</p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, роль та класифікація товарних ресурсів підприємства торгівлі. 2. Основні форми та механізм формування товарного забезпечення в оптовій та роздрібній торгівлі. Товарне забезпечення як бізнес-процес. 3. Обґрунтування необхідного обсягу закупівлі та надходження товарів. 4. Методика вибору постачальників товарних ресурсів. Оцінка ефективності угод із закупівлі товарів. <p>Лекція 9. Товарні запаси в торгівлі</p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та роль товарних запасів в торгівлі, їх класифікація. 2. Показники, що характеризують стан та ефективність використання товарних запасів підприємства торгівлі. 3. Методика аналізу товарних запасів підприємства торгівлі. 4. Методи нормування та планування товарних запасів. <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2.</p> <p>Додатковий: 4, 5, 10, 29.</p> <p>Інтернет-ресурси: 30, 32, 33, 34, 35.</p>	<p>2</p> <p>2</p>

1	2	3
	<p><i>Самостійна робота студентів.</i></p> <p>Самостійне опрацювання теми на основі вивчення основних джерел літератури та електронних матеріалів, які надаються викладачем.</p> <p><i>Список рекомендованих джерел:</i> 1, 2, 10, 30, 32, 33.</p> <p>Підготовка до тестування з теми 6.</p>	10
	<p><i>Практичне заняття 3. Аналіз товарного забезпечення підприємства торгівлі.</i></p> <p>Вирішення практичних завдань (кейсів):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз відповідності обсягу надходження товарів товарним потребам підприємств торгівлі. 2. Аналіз виконання плану поставки товарів на підприємство торгівлі. 3. Оцінка втрат товарообороту та прибутку у зв'язку з недопоставкою товарів на підприємство торгівлі. 4. Аналіз рівномірності надходження товарів на підприємство торгівлі. <p>(Джерело 10, стор. 67-75).</p>	2
	<p><i>Практичне заняття 4. Аналіз та планування товарних запасів підприємства торгівлі.</i></p> <p>Вирішення практичних завдань (кейсів):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз стану товарних запасів підприємства торгівлі (1). 2. Аналіз стану товарних запасів підприємства торгівлі (2). 3. Обґрунтування потреби підприємства торгівлі в товарних запасах на плановий період на основі факторно-аналітичного методу. 4. Обґрунтування потреби підприємства торгівлі в товарних запасах на плановий період на основі розрахунку коефіцієнта еластичності до товарообороту. <p>(Джерело 10, стор. 34-40, 43-48, 55-58).</p>	2

	Тестування з теми 6 на платформі дистанційного навчання КНТЕУ у системі Moodle (режим доступу: ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=110).	
<p><i>Знати:</i> Сутність та особливості формування і використання трудових ресурсів в торгівлі. Методичні засади аналізу та планування трудових ресурсів та оплати праці на підприємстві торгівлі. Особливості використання різних форм та систем оплати праці в торгівлі.</p> <p><i>Вміти:</i> Здійснювати аналіз та планування трудових ресурсів на підприємстві</p>	<p>Тема 7. Трудові ресурси та оплата праці в торгівлі Лекція 10. Трудові ресурси в торгівлі План лекції: 1. Трудові ресурси в торгівлі: сутність та характеристика. 2. Особливості кваліфікаційних вимог до працівників торгівлі: основні компетентності та навички (hard and soft skills). 3. Сутність, принципи та завдання формування трудових ресурсів на підприємстві торгівлі. Класифікація персоналу підприємства торгівлі. 4. Продуктивність та ефективність праці в торгівлі. 5. Планування потреби в трудових ресурсах підприємства торгівлі.</p> <p>Лекція 11. Форми та системи оплати праці в торгівлі План лекції: 1. Сучасні форми та системи оплати праці в торгівлі: їх сутність, переваги та недоліки. 2. Тарифна система: зміст, призначення та застосування у торгівлі. 3. Форми нематеріального стимулювання працівників підприємства торгівлі. 4. Витрати підприємства торгівлі на оплату праці. Нормативна характеристика поняття «заробітна плата», структура заробітної плати.</p>	<p>2</p> <p>2</p>

1	2	3
торгівлі. Оцінювати ефективність систем та форм оплати праці на підприємстві торгівлі.	<p>5. Методичний інструментарій розробки плану з оплати праці на підприємстві торгівлі.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2. Додатковий: 4, 5, 10, 14, 24, 29. Інтернет-ресурси: 30, 32, 33, 34, 35.</p>	
	<p><i>Самостійна робота студентів.</i></p> <p>Самостійне опрацювання теми на основі вивчення основних джерел літератури та електронних матеріалів, які надаються викладачем.</p> <p>Підготовка до практичного заняття з теми передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дослідження теорії поколінь: поведінкова характеристика представників бєбі-бумерів, X, Y, Z на ринку праці. - Підготовку до тестування з теми 7. <p><i>Список рекомендованих джерел:</i> 1, 2, 10, 30, 32, 33, 34, 35.</p>	10
	<p><i>Практичне заняття 5. Аналіз та планування трудових ресурсів на підприємстві торгівлі.</i></p> <p>Вирішення практичних завдань (кейсів):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз показників руху та ефективності використання персоналу підприємства торгівлі. 2. Аналіз впливу факторів на продуктивність праці працівників підприємства торгівлі. 3. Аналіз втрат товарообороту на підприємствах торгівлі через нераціональне використання робочого часу. 4. Визначення кількості працівників для штатного розпису на основі методу техніко-економічних розрахунків. (Джерело 10, стор. 93-101, 108-110). 	2

1	2	3
	<p>Практичне заняття 6. Аналіз та планування фонду оплати праці на підприємстві торгівлі.</p> <p>Вирішення практичних завдань (кейсів):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінювання ефективності діючої на підприємстві торгівлі системи оплати праці. 2. Визначення фонду оплати праці в плановому періоді на основі коефіцієнта еластичності до товарообороту та з урахуванням зростання мінімальної заробітної плати. 3. Визначення фонду оплати праці в плановому періоді на основі коефіцієнта еластичності до товарообороту та з урахуванням середньої заробітної плати на підприємствах-конкурентах. <p>(Джерело 10, стор. 105-107, 120-124).</p> <p>Тестування з теми 7 на платформі дистанційного навчання КНТЕУ у системі Moodle (режим доступу: ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=110).</p>	2
<p>Знати: Сутність, склад та місце майнових ресурсів (активів) в системі ресурсного забезпечення торговельної діяльності. Методичні засади аналізу та планування активів підприємства торгівлі.</p>	<p>Тема 8. Майнові ресурси в торгівлі Лекція 12. Майнові ресурси (активи) в системі ресурсного забезпечення торговельної діяльності.</p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, склад та місце майнових ресурсів (активів) в системі ресурсного забезпечення торговельної діяльності. 2. Майнові ресурси в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності підприємства торгівлі (національні та міжнародні стандарти). 3. Основні елементи матеріально-технічної бази підприємства торгівлі. 	2

1	2	3
<p><i>Вміти:</i> Здійснювати аналіз формування та ефективності використання активів підприємства торгівлі.</p>	<p><i>Лекція 13. Необоротні активи підприємства торгівлі.</i> План лекції: 1. Поняття та склад необоротних активів підприємства торгівлі. 2. Основні засоби в торгівлі: сутність, види, призначення, кругообіг та відтворення. 3. Методичний інструментарій оцінки стану, руху та ефективності використання основних засобів підприємства торгівлі. 4. Обґрунтування потреби підприємства торгівлі в окремих видах необоротних активів та засобів її задоволення.</p> <p><i>Лекція 14. Оборотні активи підприємства торгівлі.</i> План лекції: 1. Оборотні активи в торгівлі: економічна сутність, класифікація, особливості кругообігу. 2. Дебіторська заборгованість в торгівлі: сутність, класифікація, моделі управління. 3. Методичний інструментарій та порядок проведення аналізу оборотних активів підприємства торгівлі. 4. Методика обґрунтування потреби підприємства торгівлі в оборотних активах.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2. Додатковий: 5, 10, 16, 18, 26, 29. Інтернет-ресурси: 30, 34, 35.</p>	<p>2</p> <p>2</p>

1	2	3
	<p><i>Самостійна робота студентів.</i></p> <p>Самостійне опрацювання теми на основі вивчення основних джерел літератури та електронних матеріалів, які надаються викладачем.</p> <p>Підготовка до тестування з теми 8.</p> <p><i>Список рекомендованих джерел: 1, 2, 10, 16, 30, 34, 35.</i></p>	10
	<p><i>Практичне заняття 7. Аналіз активів підприємства торгівлі та їх необоротної складової.</i></p> <p>Вирішення практичних завдань (кейсів):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Горизонтальний та вертикальний аналіз активів підприємства торгівлі. 2. Горизонтальний та вертикальний аналіз необоротних активів підприємства торгівлі. 3. Аналіз показників стану, руху та ефективності використання основних засобів підприємства торгівлі. <p>(Джерело 10, стор. 134-141).</p>	2
	<p><i>Практичне заняття 8. Аналіз оборотних активів підприємства торгівлі.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Горизонтальний та вертикальний аналіз оборотних активів підприємства торгівлі. 2. Аналіз показників ліквідності та платоспроможності підприємства торгівлі. 3. Аналіз показників ділової активності підприємства торгівлі. <p>(Джерело 10, стор. 288-301).</p> <p>Тестування з теми 8 на платформі дистанційного навчання КНТЕУ у системі Moodle (режим доступу: ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=110).</p>	2

1	2	3
<p><i>Знати:</i> Сутність, склад та місце фінансових ресурсів в системі ресурсного забезпечення торговельної діяльності, їх взаємозв'язок із капіталом підприємства. Методичні засади аналізу та планування капіталу підприємства торгівлі.</p> <p><i>Вміти:</i> Здійснювати аналіз формування та ефективності використання капіталу підприємства торгівлі. Обґрунтовувати потребу підприємства торгівлі в капіталі</p>	<p>Тема 9. Фінансові ресурси в торгівлі <i>Лекція 15. Фінансові ресурси в системі ресурсного забезпечення торговельної діяльності.</i> План лекції: 1. Сутність, склад та місце фінансових ресурсів в системі ресурсного забезпечення торговельної діяльності, їх взаємозв'язок з капіталом підприємства. 2. Сутність, класифікація та особливості складу капіталу підприємства торгівлі. 3. Капітал в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності підприємства торгівлі (національні та міжнародні стандарти).</p> <p><i>Лекція 16. Власний та позиковий капітал підприємства торгівлі.</i> План лекції: 1. Власний капітал підприємства торгівлі: сутність, механізм та джерела формування. 2. Позиковий капітал (зобов'язання) підприємства торгівлі: сутність, механізм та джерела формування. 3. Методичний інструментарій та порядок проведення аналізу капіталу підприємства торгівлі. 4. Методика обґрунтування потреби підприємства торгівлі у капіталі.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2. Додатковий: 5, 10, 16, 18, 26, 29. Інтернет-ресурси: 30, 34, 35.</p>	<p>2</p> <p>2</p>

1	2	3
	<p><i>Самостійна робота студентів.</i></p> <p>Самостійне опрацювання теми на основі вивчення основних джерел літератури та електронних матеріалів, які надаються викладачем.</p> <p>Підготовка до тестування з теми 9.</p> <p><i>Список рекомендованих джерел: 1, 2, 10, 16, 18, 30, 34, 35.</i></p>	10
	<p><i>Практичне заняття 9. Аналіз капіталу підприємства торгівлі.</i></p> <p>Вирішення практичних завдань (кейсів):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Горизонтальний та вертикальний аналіз капіталу підприємства торгівлі. 2. Аналіз динаміки та структури власного капіталу підприємства торгівлі. 3. Аналіз динаміки та структури позикового капіталу підприємства торгівлі. 	2
	<p><i>Практичне заняття 10. Аналіз ефективності використання капіталу підприємства торгівлі.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз показників фінансової стійкості підприємства торгівлі за коефіцієнтним методом. 2. Оцінка типу поточної фінансової стійкості підприємства торгівлі за методом В.В. Ковальова. 3. Оцінка ефективності використання позикового капіталу підприємства торгівлі. <p>(Джерело 10, стор. 322-330).</p> <p>Тестування з теми 9 на платформі дистанційного навчання КНТЕУ у системі Moodle (режим доступу: ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=110).</p>	2

1	2	3
<p><i>Знати:</i> Сутність та механізм формування фінансових результатів діяльності підприємства торгівлі. Поняття та класифікація доходів та витрат підприємства торгівлі. Методичні засади аналізу та планування фінансових результатів діяльності підприємства торгівлі.</p> <p><i>Вміти:</i> Здійснювати аналіз фінансових результатів діяльності підприємства торгівлі. Обґрунтовувати обсяги фінансового результату підприємства торгівлі на плановий період.</p>	<p>Тема 10. Фінансові результати в торгівлі Лекція 17. Витрати підприємства торгівлі. План лекції: 1. Економічна природа поточних витрат підприємства торгівлі. Взаємозв'язок ресурсів з витратами підприємства торгівлі. 2. Класифікація поточних витрат підприємства торгівлі. 3. Поняття витрат обігу підприємства торгівлі, особливості їх розрахунку. 4. Витрати в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності підприємства торгівлі (національні та міжнародні стандарти). 5. Методичний інструментарій та порядок проведення аналізу витрат підприємства торгівлі. 6. Методичні засади планування витрат підприємства торгівлі.</p> <p>Лекція 18. Доходи підприємства торгівлі. План лекції: 1. Сутність та класифікація доходів підприємства торгівлі. 2. Доходи в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності підприємства торгівлі (національні та міжнародні стандарти). 3. Джерела формування доходів підприємства торгівлі. 4. Методичний інструментарій та порядок проведення аналізу доходів підприємства торгівлі. 5. Методичні засади планування доходів підприємства торгівлі.</p>	<p>2</p> <p>2</p>

1	2	3
	<p><i>Лекція 19. Фінансові результати підприємства торгівлі.</i></p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, види та класифікація фінансових результатів господарської діяльності підприємства торгівлі. 2. Фінансові результати в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності підприємства торгівлі (національні та міжнародні стандарти). 3. Рентабельність підприємства торгівлі та показники, що її характеризують. 4. Методичний інструментарій та порядок проведення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства торгівлі. 5. Методичні засади планування фінансових результатів діяльності підприємства торгівлі. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2. Додатковий: 5, 10, 16, 18, 20, 26, 29. Інтернет-ресурси: 30, 34, 35.</p>	2
	<p><i>Самостійна робота студентів.</i></p> <p>Самостійне опрацювання теми на основі вивчення основних джерел літератури та електронних матеріалів, які надаються викладачем.</p> <p>Підготовка до тестування з теми 10.</p> <p><i>Список рекомендованих джерел:</i> 1, 2, 10, 16, 18, 30, 34, 35.</p>	10

1	2	3
	<p>Практичне заняття 11. Аналіз та планування поточних витрат підприємства торгівлі.</p> <p>Вирішення практичних завдань (кейсів):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз динаміки та структури поточних витрат підприємства торгівлі. 2. Розрахунок планового обсягу витрат обігу підприємства торгівлі на основі факторно-аналітичного методу. 3. Розрахунок необхідного та максимально можливого обсягу витрат обігу підприємства торгівлі у плановому періоді. <p>(Джерело 10, стор. 162-171, 183-190).</p>	2
	<p>Практичне заняття 12. Аналіз та планування доходів та фінансових результатів підприємства торгівлі.</p> <p>Вирішення практичних завдань (кейсів):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз динаміки та структури доходів підприємства торгівлі. 2. Аналіз комерційного доходу підприємства торгівлі. 3. Розрахунок можливого та необхідного обсягу доходів підприємства торгівлі. 4. Аналіз обсягів формування фінансових результатів підприємства торгівлі. 5. Аналіз прибутку підприємства торгівлі за напрямками його використання. 6. Розрахунок необхідного та можливого обсягу чистого прибутку підприємства торгівлі. <p>(Джерело 10, стор. 224-225, 246-252).</p> <p>Тестування з теми 10 на платформі дистанційного навчання КНТЕУ у системі Moodle (режим доступу: ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=110).</p>	2

1	2	3
<p><i>Знати:</i> Сутність ефективності діяльності підприємства торгівлі, методичні засади їх оцінки. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства торгівлі.</p> <p><i>Вміти:</i> Здійснювати оцінку ефективності та конкурентоспроможності підприємства торгівлі.</p>	<p>Тема 11. Ефективність та конкурентоспроможність в торгівлі Лекція 20. Ефективність та результативність діяльності підприємства торгівлі. План лекції: 1. Сутність результативності та ефективності господарської діяльності підприємства торгівлі. 2. Система показників оцінки ефективності діяльності підприємства торгівлі. 3. Фінансовий стан підприємства торгівлі: поняття та групи показників оцінки. 4. Особливості оцінки результативності господарської діяльності підприємства торгівлі на основі використання системи збалансованих показників (Balanced Scorecard).</p> <p>Лекція 21. Конкурентоспроможність підприємства торгівлі. План лекції: 1. Поняття та чинники, що визначають конкурентоспроможність підприємства торгівлі. 2. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства торгівлі. 3. Заходи щодо підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства торгівлі.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2. Додатковий: 5, 10, 16, 18, 20, 26, 29. Інтернет-ресурси: 30, 33, 34, 35.</p>	<p>2</p> <p>2</p>

1	2	3
	<p><i>Самостійна робота студентів.</i></p> <p>Самостійне опрацювання теми на основі вивчення основних джерел літератури та електронних матеріалів, які надаються викладачем.</p> <p>Підготовка до тестування з теми 11.</p>	10
	<p><i>Практичне заняття 13. Оцінка рівня конкурентоспроможності підприємства торгівлі.</i></p> <p>Вирішення практичних завдань (кейсів):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінка рівня конкурентоспроможності підприємства торгівлі за статичним підходом (метод різниць, рангів, балів, зведення часткових показників до співставної бази). 2. Оцінка рівня конкурентоспроможності підприємства торгівлі за динамічним підходом (інтегральний метод). 3. Визначення сильних та слабких сторін діяльності підприємства торгівлі. 4. Визначення напрямів підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства торгівлі. <p>Тестування з теми 11 на платформі дистанційного навчання КНТЕУ у системі Moodle.</p>	2
	<p><i>Модульна контрольна робота.</i></p> <p><i>Розв'язання кейсу «Оцінка ефективності фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства торгівлі», яке передбачає:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Володіння методикою аналізу показників ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства торгівлі. 2. Обґрунтування системи показників ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства торгівлі та формулювання аналітичних висновків за результатами їх розрахунку. 	2

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
	3. Розробку заходів щодо підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства торгівлі та побудову на їх основі дерева цілей.	2
ВСЬОГО		180

* *Курсивом позначені інтерактивні методи навчання.*

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний:

1. Височин І. В. Економіка підприємства торгівлі (у схемах та таблицях) : навч. посіб. / І. В. Височин, Н. М. Новікова, І. М. Вавдійчик. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. – 428 с.
2. Чорна М.В, Кушнір Т.Б., Михайлова О.В. Економіка торгівлі : навчально-методичний посібник. – Х. : ХДУХТ, 2015. – с. 221. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://chtyvo.org.ua/>

Додатковий:

3. Внутрішня торгівля в Україні: монографія / А.А.Мазаракі, В.Д. Лагутін, А.Г. Герасименко та ін. За заг. наук. ред. А.А.Мазаракі. - К., Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 864 с.
4. Височин І.В. Управління товарооборотом підприємств роздрібноі торгівлі: монографія / І.В.Височин.-К.: Київ.нац.торг.екон. ун-т,2012. – 544с.
5. Оптова торгівля України: монографія / А.А.Мазаракі, Г.М. Богославець, О.М. Трубей, А.М. Носуліч. За заг. ред. А.А.Мазаракі. - К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 208с.
6. Бегларашвілі О., Кулик А. Роздрібна торгівля України / Оксана Бегларашвілі, Анна Кулик // Вісник КНТЕУ. – 2018. – № 3 (119). – С.52-60.
7. Внутрішній ринок і торгівля України: структурно-інституціональна трансформація: монографія / В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, А.Г. Герасименко та ін. ; за ред. В.Д. Лагутіна. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 432 с.
8. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
9. Дослідження та регулювання споживчого ринку : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.О. Лігоненко, Г.М. Богославець, А.М. Носуліч. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 332 с.
10. Економіка торговельного підприємства: методика розв'язання практичних завдань: навч.посіб. / Л.О.Лігоненко, І.В. Височин. - К.: Київ.нац.торг.-екон.ун-т, 2012. – 456с.
11. Зовнішня торгівля України: ХХІ століття : монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Н.О. Іксарова [та ін.]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 600 с.
12. Класифікатор видів економічної діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kved.com.ua/>.
13. Ільченко Н., Фреюк О. Захист прав споживачів в Інтернет-магазинах України / Наталія Ільченко, Ольга Фреюк // Вісник КНТЕУ. – 2018. – № 4 (120). – С.5-12.

14. Кустова Л.Л. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч. посіб. / Л.Л.Кустова, І.Ю.Кучумова, Л.А.Нападовська, І.В.Шостак. – К.:Київ.нац.торг.-екон.ун-т, 2012. – 328с.
15. Лігоненко Л.О. Контролінг у торгівлі: монографія / Л.О.Лігоненко, О.А.Вержбицький.-К.:Київ.нац.торг.-екон.ун-т, 2013. – 268с.
16. Міжнародні стандарти фінансової звітності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
17. Національний стандарт України «Роздрібна та оптова торгівля: терміни та визначення понять»: ДСТУ 4303:2004 від 01.07.2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.profiwins.com.ua/>.
18. Національні стандарти бухгалтерського обліку в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
19. Підприємницькі мережі в торгівлі: монографія / [Н.О.Голошубова, О.О.Кавун, В.М.Торопов та ін.]; за заг. ред. Н.О.Голошубової. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 344 с.
20. Податковий кодекс України № 2755-IV від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
21. Про акціонерні товариства: Закон України № 514-VI від 17.09.2008р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
22. Про господарські товариства: Закон України № 1576-XII від 19.09. 1991р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
23. Про електронну комерцію: Закон України № 675-VIII від 03.09.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
24. Про оплату праці: Закон України № 108/95 ВР від 24.03.1995 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
25. Савчук А. Омніканальні стратегії підприємств торгівлі: інформаційне забезпечення / Анастасія Савчук // Вісник КНТЕУ. – 2017. – № 6 (116). – С.73-82.
26. Ситник Г.В. Фінанси торгівлі: монографія / Г.В. Ситник.-К.: Київ.нац.торг.-екон.ун-т, 2014. – 672с.
27. Трубей О. Вітчизняна роздрібна торгівля на ринку FMCG // Вісник КНТЕУ. – 2018. – № 64(120). – С.46-57.
28. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
29. Berman Barry R., Evans Joel R. Retail Management: A Strategic Approach, 12th Edition. Boston : Pearson, 2013. – 589 p.

Курсивом позначені джерела, які є в наявності в бібліотеці КНТЕУ.

Інтернет-ресурси

30. Інформаційний портал для представників галузі роздрібної торгівлі в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: ***http: www.ua-retail.com***

31. Міжнародний науково-практичний журнал «Товари і ринки». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: *http://tr.knteu.kiev.ua/*

32. Новини українського та світового ритейлу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: *http:www.proretail.info*

33. Офіційний сайт Асоціації ритейлерів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: *https://rau.ua/*

34. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: ***http:www.ukrstat.gov.ua***

35. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: ***http://www.me.gov.ua/***

36. Фаховий науковий журнал «Вісник КНТЕУ». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: *http://visnik.knteu.kiev.ua/*

37. Якісна побудова дистрибуції. Систематизація та інновації в дистрибуції. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: ***http://kpd.ua/***